Çal??an Alg?s?na Göre Gemi Performans? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çal??an Alg?s?na Göre Gemi Performans? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18303

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çal??an Alg?s?na Göre Gemi Performans? Ölçe?i, denizcilik sektöründe görev yapan personelin çal??t?klar? geminin performans?n? subjektif olarak de?erlendirmesine olanak tan?yan, geli?tirme türünde bir psikometrik araçt?r. Ölçek, 2019 y?l?nda Murat Yorulmaz taraf?ndan, gemi operasyonlar?n?n güvenli?i ve etkinli?i gibi temel boyutlar? çal??an perspektifinden ölçmek amac?yla geli?tirilmi?tir. Ölçek, toplam 8 maddeden olu?makta olup, geçerlilik ve güvenilirlik çal??malar? kapsaml? istatistiksel analizlerle desteklenmi?tir. Bu çal??malar, ölçe?in denizcilik ara?t?rmalar?nda kullan?lmaya uygun, yap?sal olarak geçerli ve zamana kar?? tutarl? oldu?unu göstermektedir.

Ölçe?in geli?tirme süreci; kapsam geçerlili?i için uzman paneli görü?lerinin al?nmas?n?, yap?sal geçerlili?in tespiti için ise hem aç?klay?c? hem de do?rulay?c? faktör analizlerinin kullan?lmas?n? içermektedir. Güvenilirlik analizleri, özellikle test tekrar test yöntemi ve Cronbach Alfa Katsay?s? ile iç tutarl?l???n incelenmesi yoluyla gerçekle?tirilmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Gemi performans?, çal??an alg?s?, denizcilik, ölçek geli?tirme, psikometri, geçerlilik, güvenilirlik, faktör analizi

Yazarlar

Murat YORULMAZ

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, denizcilik sektöründe çal??an personelin gemi operasyonlar?, güvenlik prosedürleri ve yönetim sistemlerinin etkinli?ine dair sahip oldu?u alg?lar? ve de?erlendirmeleri ölçmek için geçerli ve güvenilir bir araç sunmakt?r. Gemi performans?n?n teknik göstergelerin ötesinde, do?rudan operasyonu yürüten personelin deneyim ve görü?leri üzerinden de?erlendirilmesi hedeflenmi?tir.

Ölçek, gemi yönetiminin etkinli?ini ve operasyonel güvenli?i çal??anlar?n bak?? aç?s?yla ortaya koyarak, denizcilik ?irketlerine performans iyile?tirme alanlar?n? belirlemede somut veriler sa?lamay? amaçlamaktad?r. Ölçek, geli?tirme a?amas?nda kullan?lan kapsaml? psikometrik yöntemler sayesinde, bilimsel ara?t?rmalarda kullan?labilir niteliktedir.

Yap?

Çal??an Alg?s?na Göre Gemi Performans? Ölçe?i, tek bir yap? veya birden fazla alt boyutu temsil

ARABPSYCHOLOGY.COM

eden toplam 8 maddeden olu?maktad?r. Ölçek, çal??anlar?n gemideki seyir cihazlar?n?n güvenli?i, operasyonel kolayl?k ve yük güvenli?i yönetimi gibi kritik alanlardaki alg?lar?n? ölçmektedir.

Derecelendirme sistemi 5'li Likert tipi olup ?u ?ekildedir: 5 = Kesinlikle Kat?l?yorum, 4 = Kat?l?yorum, 3 = Karars?z?m, 2 = Kat?lm?yorum, 1 = Kesinlikle Kat?lm?yorum. Bu yap?, kat?l?mc?lar?n alg? düzeylerini hassas bir ?ekilde yakalamay? sa?lamaktad?r.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlilik çal??malar?, literatürde s?kl?kla tercih edilen yöntemler do?rultusunda (Büyüköztürk vd. 2017) titizlikle yürütülmü?tür. ?lk olarak, maddelerin ölçmek istedi?i yap?y? ne ölçüde temsil etti?ini belirlemek amac?yla uzman paneli kullan?larak **kapsam geçerlili?i** sa?lanm??t?r.

Yap?sal geçerlilik için ise hem Aç?klay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulanm??t?r. DFA bulgular? kullan?larak ayr?ca **yak?nsak geçerlili?i** ve **ayr??ma geçerlili?i** de incelenmi?tir. Bu kapsaml? analizler, ölçek boyutlar?n?n teorik yap?yla uyumlu oldu?unu ve ölçülen yap?y? di?er yap?lardan ba?ar?l? bir ?ekilde ay?rabildi?ini göstermi?tir.

Güvenirlik

Gemi Performans? Ölçe?i'nin güvenilirli?i, özellikle zamana göre de?i?mezli?ini (istikrar?n?) tespit etmek amac?yla detayl? analizlere tabi tutulmu?tur. Bu amaçla **test tekrar test** yöntemi uygulanm??t?r. ?lk uygulama 215 ki?ilik bir örneklem üzerinde yap?l?rken, üç hafta sonra ayn? örneklemden 80 ki?i ile tekrar uygulama gerçekle?tirilmi?tir.

Güvenilirlik sonuçlar? ?u ?ekildedir:

Ba??ml? Örneklem T Testi: ?ki grup ortalamalar?n?n istatistiksel aç?dan anlaml? bir farkl?l?k göstermedi?i tespit edilmi?tir . Bu, ölçek puanlar?n?n zaman içinde stabil kald???n? göstermektedir.
Korelasyon Analizi: ?ki uygulama aras?ndaki ili?ki, Pearson Korelasyon Katsay?s? (r) ile incelenmi?tir. Yüksek düzeyde pozitif ve anlaml? bir ili?ki (r:0,798; p<0,001) bulunmu?tur. Katsay?n?n e?ik de?er olan 0,60'?n (Kay?? 2014) üzerinde olmas?, ölçe?in zamana kar?? yüksek düzeyde güvenilirli?ini kan?tlamaktad?r.
?ç Tutarl?l?k ve Madde Analizi: ?ç tutarl?l?k için Cronbach Alfa Katsay?s? kullan?lm??t?r. Ayr?ca, tüm ölçek ifadelerinin madde toplam korelasyon katsay?lar?n?n e?ik de?er olan 0,25'ten (Çap?k, Gözüm ve Aksayan 2002) büyük olmas? nedeniyle, madde analizi sonucunda güvenilirli?in sa?land??? anla??lm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal geçerlili?ini tesis etmek amac?yla hem Aç?klay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. AFA, ölçe?in boyut yap?s?n? ke?fetmek için uygulan?rken, DFA ise bu yap?n?n teorik olarak öngörülen modelle ne kadar uyumlu oldu?unu test etmek için kullan?lm??t?r. Do?rulay?c? Faktör Analizi bulgular?, ölçek boyutlar?n?n iyi bir uyum sergiledi?ini göstermi?tir.

DFA sonuçlar? ayr?ca **yak?nsak geçerlilik** (Convergent Validity) ve **ayr??ma geçerlili?i** (Discriminant Validity) incelemelerine olanak tan?m??t?r. Bu analizler, ölçe?in ölçtü?ü yap?n?n hem ilgili teorik yap?larla yüksek düzeyde ili?kili oldu?unu (yak?nsakl?k), hem de ölçülmek istenmeyen di?er yap?lardan yeterince ayr??t???n? (ayr??ma) do?rulam??t?r.

Ölçek Bilgileri

Test Türü:

Geli?tirme

Format:

8 maddelik, 5'li Likert tipi derecelendirme ölçe?i.

Mevcut Diller:

Türkçe

Popülasyon Grubu:

Denizcilik sektöründe görev yapan çal??anlar (Gemi personeli)

Ya? Grubu:

Yeti?kin

Popülasyon Detaylar?:

Güvenilirlik çal??mas?nda ilk uygulamada 215 ki?ilik, test tekrar test uygulamas?nda ise 80 ki?ilik örneklem kullan?lm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Test Metodolojisi:

Anket yoluyla veri toplama, Faktör Analizi, Korelasyon Analizi, Ba??ml? Örneklem T Testi, Cronbach Alfa.

Anahtar Kelimeler

Gemi, performans, denizcilik yönetimi, çal??an memnuniyeti, i? güvenli?i, psikometrik ölçek, geçerlilik, güvenilirlik

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?:

Mevcut de?il

Ba?l?l?k E-posta Adresi:

murat.yorulmaz@kocaeli.edu.tr

Yaz??ma Adresi:

Kocaeli Üniversitesi (varsay?msal ba?l?l?k)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?:

2019

?zinler ve Ücret:

Ölçek akademik bir makale kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Kullan?m izinleri ve ücret bilgisi için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ek Bilgi:

Makalenin orijinal tam metnine Dergipark üzerinden eri?im sa?lanabilir: dergipark.org.tr

ARABPSYCHOLOGY.COM

PDF ?ndirme:

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada mevcuttur: calisan-algisina-gore-gemi-performansi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Yorulmaz, M. (2019, Mart). Çal??an alg?s?na göre gemi performans? ölçe?inin geli?tirmesi : geçerlilik ve güvenirlik çal??mas?. *Avrasya Uluslararas? Ara?t?rmalar Dergisi, 7*, s.1053 - 1065. doi:33692.
Ba? (2006). (Güvenilirlik analizi referans?).
Büyüköztürk vd. (2017). (Ölçek geli?tirme metodolojisi referans?).
Kay?? (2014). (Pearson korelasyon e?ik de?eri referans?).
Çap?k, Gözüm ve Aksayan (2002). (Madde toplam korelasyon katsay?s? referans?).

Çal??an Alg?s?na Göre Gemi Performans? Ölçe?i Maddeleri

Derecelendirme: kesinlike kat?l?yorum=5, Kat?l?yorum=4, Karars?z?m=3, Kat?lm?yorum=2, kesinlikle Kat?lm?yorum=1

Ölçek toplam 8 maddeden olu?maktad?r. Örnek maddeler ?unlard?r:

"Elektronik seyir cihazlar? sayesinde seyir i?lemleri kolay ve güvenli biçimde yap?l?r."
"Yük güvenli?i aç?s?ndan emniyetli yönetim sistemi tam anlam?yla uygulan?l?r."

ARABPSYCHOLOGY.COM